

Tři roky konfliktu na Ukrajině: Vyvracíme mýty o válečných uprchlících

17.2.2025 - | Charita ČR

Naopak! Ukrajinci jsou pověstní svou pracovitostí a odhodláním. Přišli sem, aby si vybudovali lepší život, a to znamená i najít si práci. Mnozí z nich zaplňují mezery na trhu práce - od stavebnictví a průmyslu přes dopravu, gastronomii až po zdravotnictví. Když vám tedy příště někdo řekne, že Ukrajinci nepracují, rozhlédněte se dobře kolem sebe - je totiž dost pravděpodobné, že ve vašem oblíbeném obchodě narazíte na prodavačky z Ukrajiny, zásilku od přepravní společnosti vám doručí ukrajinský řidič a v nemocnici se o vás postará ukrajinská zdravotnice. Z průzkumu Hospodářské komory ČR, který se nechala vypracovat loni v létě, lze navíc vyčíst, že nadpoloviční většina oslovených zaměstnavatelů (55 %) uvádí, že zahraniční pracovníci jsou pracovitější než čeští zaměstnanci.

To je jedna z nejoblíbenějších dezinformací, která koluje mezi lidmi! Přitom si ji lze velice snadno ověřit. A čísla mluví jasně: z oficiálních statistik Ministerstva práce a sociálních věcí vyplývá, že uprchlíci z Ukrajiny odvedli na daních a odvodech za první tři čtvrtletí loňského roku o 5,7 miliardy korun více, než kolik získali v rámci státních podpor. Za první tři čtvrtletí dosáhly výdaje na podporu uprchlíků 11,4 miliardy korun, zatímco příjmy činily 17,1 miliardy korun.

Zkuste si představit sami sebe v nové zemi a to, že se musíte naučit cizí jazyk, se kterým jste nikdy předtím nepřišli do styku. To není snadné! Přesto to Ukrajinci většinou zvládají perfektně. Podle statistik Ministerstva školství jich více než 60 % navštěvuje jazykové kurzy a snaha porozumět českému prostředí je z jejich strany obrovská.

Děti ukrajinských uprchlíků navštěvují české školy, rodiče pracují a mnoho z nich se aktivně zapojuje do dobrovolnických a komunitních projektů. Svě o tom víme i my v Charitě Česká republika. Máme nejen spoustu báječných a angažovaných kolegů z Ukrajiny, ale také pozorujeme, že mnoho Ukrajinek a Ukrajinců se účastní různých akcí, které pořádáme. O snaze integrovat se tedy nemůže být pochyb.

Další přifouknutý strašák. Ze statistiky Policie ČR za rok 2024 vyplývá, že z celkového počtu trestně stíhaných osob tvořili 12 % všech stíhaných osob cizinci a že počet trestně stíhaných Ukrajinců skutečně vzrostl. Tento nárůst ovšem odpovídá jejich celkovému počtu v ČR, a zůstává tak srovnatelný s předchozími lety. Nejčastěji byli stíháni za drobné majetkové delikty, přičemž podobný nárůst lze sledovat i u jiných národností. Celkově však kriminalita v ČR v roce 2024 poklesla - bylo registrováno o 4,5 % méně než v roce 2023.

Jedním z nejvíce šířených hoaxů je tvrzení, že Ukrajinci zavlekli do EU tuberkulózu, HIV a další nemoci. Ve skutečnosti sice v Česku došlo k mírnému nárůstu případů tuberkulózy, ale podle odborníků zůstává riziko nákazy velmi nízké. Česká republika navíc patří mezi země s relativně nízkou úrovní infekce HIV/AIDS. V roce 2024 bylo podle Státního zdravotního ústavu v ČR zachyceno 269 nových případů HIV, z toho 112 u cizinců s dlouhodobým či trvalým pobytem, avšak většina z nich byla již dříve léčena ve své zemi a v ČR pouze pokračuje v terapii. Mezi nimi bylo 41 osob z Ukrajiny. Jak se takové mýty šíří? Nejčastěji přes sociální sítě, dezinformační weby a některé politické prohlášení. Ověřovat informace z důvěryhodných zdrojů je proto důležitější než kdy dřív.

Zapomeňte na představu, že Ukrajinci vykonávají jen manuální práce. Velká část z nich jsou vysoce kvalifikovaní odborníci - lékaři, inženýři, zdravotní sestry. Například více než 10 % zaměstnanců ve

zdravotnictví v ČR pochází z Ukrajiny. Z výzkumu, který pro Ministerstvo vnitra v loňském roce zpracovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR a financoval jej UNICEF, vyplývá, že je mezi uprchlíky poměrně vysoký podíl vysokoškoláků (46 %). Dvě třetiny osob starších 15 let v současnosti pracují nebo podnikají, přičemž téměř 86 % z nich má práci na plný úvazek.

Naprosto absurdní představa. Ukrajinci neutekli proto, aby šířili či rozdmýchávali konflikt, ale aby před ním zachránili sebe a své rodiny. Jejich jedinou snahou je žít v míru a stabilitě. Šíření takových fám je součástí propagandy, jejímž cílem je demonizovat Ukrajince a podkopávat solidaritu Evropy s jejich bojem.

Mýty o ukrajinských uprchlících nejsou náhodné – často slouží k jejich diskreditaci v očích veřejnosti, aby snížily podporu hostitelských zemí. A podobné hoaxy se objevují i v jiných evropských státech. Například v sousedním Německu se na sociálních sítích šířila zpráva, že Ukrajinci dostávají důchod už od 57 let, aniž by tam kdy pracovali. Ve Francii zase virálně kolovala fáma, že se v zemi kvůli ukrajinským uprchlíkům rozmohly štěnice. Podobné dezinformace mají jediný cíl: vyvolat nenávist a rozdělit společnost. Proto je důležité přemýšlet kriticky a nenechat se strhnout emocemi.

Charita Česká republika považuje dobré vztahy ve společnosti a pomoc Ukrajině a jejímu lidu za svou dlouhodobou prioritu. Od roku 2014 podporujeme sociální služby, zdravotnictví a vzdělávání a poskytujeme humanitární pomoc v oblastech zasažených konfliktem. Po invazi v roce 2022 jsme naši činnost výrazně rozšířili a nadále pomáháme jak přímo na Ukrajině, tak uprchlíkům v Česku a Moldavsku.

Děkujeme, že s námi pomáháte Ukrajině!

Každý příspěvek – malý či velký – znamená další krok k naději a důstojnějšímu životu pro ty, kteří to nejvíce potřebují.

<https://www.charita.cz/aktuality/charita-pro-ukrajinu/vyvracime-myty-o-valecných-uprchlících>